

Západočeská univerzita v Plzni

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

PROSTŘEDÍ V PRÓZÁCH MICHALA VIEWEGHA
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Tereza Marková
Český jazyk se zaměřením na vzdělávání
2009 - 2012

Vedoucí práce: *PaedDr. Jiřímu Staňkovi, CSc.*
Plzeň, 30. květen 2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Plzeň 30. května 2012

.....
vlastnoruční podpis

Poděkování:

Chtěla bych poděkovat vedoucímu své bakalářské práce, panu PaedDr. Jiřímu Staňkovi, CSc., za poskytnutí mnoha odborných rad, výbornou spolupráci a ochotu.

Obsah

OBSAH.....	1
1 ÚVOD.....	5
2 BÁJEČNÁ LÉTA POD PSA.....	6
2.1 Děj.....	6
2.2 Nejdůležitější místa v románu Báječná léta pod psa.....	8
2.2.1 Venkov (Sázava)	8
2.2.2 Škola	8
2.2.3 Vila Drábovka	9
2.2.4 Vila pod Skřivánkem (rodný domek).....	9
2.2.5 Sázavské sklárny (továrna).....	10
2.2.6 Město	11
2.2.7 Divadlo	12
2.2.8 Byt otcových rodičů.....	12
2.2.9 Byt matčiných rodičů.....	13
2.3 Hlavní postavy.....	13
2.3.1 Kvido	13
2.3.2 Jaruška	14
2.3.3 Kvidův otec	14
2.3.4 Kvidova matka.....	14
2.3.5 Paco	15
2.3.6 Ing. Zvára.....	15
2.3.7 Babička Líba.....	15
2.3.8 Dědeček Josef.....	15
2.3.9 Babička Věra a dědeček Jiří	16
2.3.10 Zita.....	16
2.3.11 Šperk.....	16

2.3.12 Šperkova manželka.....	16
2.3.13 Pavel Kohout	17
2.3.14 Mirjana	17
2.3.15 Anička.....	17
3 VÝCHOVA DÍVEK V ČECHÁCH.....	18
3.1 Děj.....	18
3.2 Nejdůležitější místa v románu Výchova dívek v Čechách.....	19
3.2.1 Oskarův byt.....	19
3.2.2 Vila Králových	20
3.2.3 Králova pracovna.....	20
3.2.4 Zahrada Králových	20
3.2.5 Beátin pokoj.....	21
3.2.6 Škola	22
3.2.7 Beátino auto.....	22
3.3 Hlavní postavy.....	23
3.3.1 Oskar.....	23
3.3.2 Oskarova manželka	23
3.3.3 Beáta Králová	24
3.3.4 Denis Král.....	24
3.3.5 Králova manželka	25
3.3.6 Agáta Králová.....	25
3.3.7 Oskarova dcera	25
3.3.8 Steve	26
3.3.9 Jaromír Nadaný.....	26
3.3.10 Chvátalová-Suková.....	26
3.3.11 Ředitel	26
3.3.12 Světlana Trakařová.....	27
3.3.13 Tauferová.....	27

3.3.14 Školník Nedělníček	27
3.3.15 Petřík a Jiřík.....	27
4 ÚČASTNÍCI ZÁJEZDU.....	28
4.1 Děj.....	28
4.2 Nejdůležitější místa v románu Účastníci zájezdu	29
4.2.1 Město Praha	30
4.2.2 Cesta	30
4.2.3 Autobus	31
4.2.4 Hotel	31
4.2.5 Pokoj.....	32
4.2.6 Restaurace.....	33
4.2.7 Pláž	33
4.2.8 Moře	34
4.3 Hlavní postavy.....	35
4.3.1 Max.....	35
4.3.2 Jolana.....	35
4.3.3 Jolanin otec a Jolanina matka.....	36
4.3.4 Helga a Šarlota	36
4.3.5 Oskar a Ignác	37
4.3.6 Jarda a Jituš	37
4.3.7 Průvodkyně Pamela	38
4.3.8 Denisa a Irma.....	38
4.3.9 Oleg	39
4.3.10 Karel a Karel.....	39
4.3.11 Roco.....	39
4.3.12 Hynek.....	40
4.3.13 Zuzana	40
4.3.14 Jakub.....	40

4.3.15 Pan Petrescu a paní Košťálová	40
5 SHRnutí.....	42
6 ZÁVĚR.....	43
7 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ A LITERATURY	44
8 RESUMÉ.....	45
9 PŘÍLOHY	46

1 Úvod

Ve své bakalářské práci se zabývám významem a funkcí prostředí a postav ve vybraných literárních dílech Michala Viewegha. Pozornost bude věnována tomu, jakou funkci hrají jednotlivá místa a z jakého důvodu jsou do románu vložena. Dále se budu zabírat charaktery postav, které jsou ve Vieweghových dílech nejvíce obsazovány, tomu, jaký mají význam ve vztahu k prostředí, a proč je autor do románu obsadil. Pokusím se odpovědět na otázku, proč jsou tato místa a charaktery postav v románu tak důležité.

Důvodem pro zvolení tématu mé bakalářské práce byl obdiv k Vieweghově tvorbě, zejména originalitě jeho textů. Michal Viewegh je velice inteligentní člověk a jeho způsob psaní mě oslnil již dávno. Jeho styl, jakým ve svých knihách pracuje s mateřským jazykem, je fascinující. Uvědomuji si ovšem, že zpracováním tématu Vieweghových postav se vystavuji riziku, že budu (ač neúmyslně) opakovat některé myšlenky, které již byly v této souvislosti řečeny. Pojetí Vieweghových postav ve filmu mi umožnilo nahlížet na knižní zpracování děl poněkud jiným pohledem. Autorovy prózy pro mě představovaly možnost nalézt nový pohled na jeho díla.

Nejprve jsem se zaměřila na strukturu výstavby těchto Vieweghových próz, jejíž složky jsou děj, prostředí a postavy. Díky těmto poznatkům jsem pak mohla analyzovat vybraná díla. Nejdříve jsem u každé z próz uvedla děj. V druhé části jsem se pokusila v každém díle vystihnout funkci nejdůležitějších míst vyskytujících se v díle a v poslední řadě jsem charakterizovala u každého vybraného díla nejvýraznější typy literárních postav, které dominují Vieweghovým pracím a které se v těchto třech prózách objevují nejčastěji. Všechny tyto tři prózy jsou psány se značnou nadsázkou a tak známým Viewegovským humorem.

Tato bakalářská práce je rozdělena do tří kapitol. První část je věnována informacím románu *Báječná léta pod psa*, která se zabývá dějem, funkcí prostředí a funkcí jednotlivých charakterových vlastností postav. Druhá část je zaměřena na román *Výchova dívek v Čechách*, kde se zaměřuji opět na děj, prostředí a postavy. Třetí část této práce je zaměřena na román *Účastníci zájezdu*. Většina Vieweghových postav je inspirována skutečnými lidmi nebo jeho vlastními zážitky.

2 Báječná léta pod psa

2.1 Děj

Román začal v Praze. Matka a otec byli domluveni, že půjdou do divadla na hru Čekání na Gogota. Před divadlem vylekal těhotnou maminku pes. Cítila, že jí není nejlépe, ale divadelní představení si nemohla nechat ujít. Po tom, co maminka při představení ohlásila otci, že snad opravdu rodí, začal vykřikovat, zda je v hledišti lékař. Žádný z přítomných lékařů jim nechtěl pomoci, mysleli si, že je to součást netradičně pojaté divadelní inscenace, a nikdo se nechtěl ztrapnit. Když lidé v divadle zjistili, že nejde o žádné netradiční zpestření představení, konečně se přihlásil jeden z přítomných lékařů a mamince pomohl. Za pár minut se ozvalo sálem novorozeně mužského pohlaví. Chlapci dali jméno Kvido.

Babičky braly Kvida na různé výlety, jeho však téměř nic jiného než četba nezajímalo. Všechno, co mu babičky říkaly, mu připadalo banální a dětské. Babičky cítily, že s Kvidem není vše v pořádku, že je jiný než ostatní děti, a to se také časem projevilo.

Otcovi rodiče měli byt v Praze. Byt matčiných rodičů se nacházel na náměstí Pařížské komuny. Oba pokoje matčiných rodičů byly veliké, měly vysoké stropy, nacházel se tam naleštěný klavír a mnoho obrazů, ale vůbec největší dojem dělala pracovna dědečka Jiřího. Po celé délce vzdálenější zdi stála mahagonová knihovna s tisícem svazků a před ní tzv. americký psací stůl, rovněž tmavý, se zatahovatelnými obloukovitými žaluziemi, pod nimiž byl uschován psací stroj a spousta dalších kancelářských potřeb, včetně pečetního vosku, rodinného pečetítka a nožů na rozřezávání korespondence. V obýváku byla velká, černá, kožená sedací souprava.

Kvidova rodina se po příchodu Rusů v roce 1968 přestěhovala z Prahy do Sázavy. Malý Kvido nevěděl co se děje, nikdo mu nic nedokázal srozumitelně vysvětlit. Neměli byt, proto žili jako ve skleníku na prosklené terase jednoho domu. Drábovka byla prvním místem, kde Kvido s rodiči na Sázavě bydlel. V zimě málem umrzli. Nepříjemné situace, které nastaly, jsou odlehčovány epizodami o babičce, ale především humorným líčením Kvidova erotického a sexuálního dospívání.

Kvido byl výjimečné dítě. Ve škole seděl vedle Jarušky Mackové, která se mu moc líbila. Dokonce se kvůli ní zřekl všech sladkostí, které tak miloval. Kvido spolu s kamarádkou Jaruškou recitovali básničky. Jako malý si neuvědomoval, že recituje prokomunistické básně. Šperkovi se líbilo, že je o Kvidovi slyšet, proto slíbil otci bydlení, ale podmínkou bylo, že

vstoupí do VUML a začne hrát závodně fotbal. I když byl Kvidův otec nesportovní a nešikovný, snažil se trénovat a hrát. Získal krásný dům, ale další podmínkou bylo, že si k němu musí koupit psa - německého ovčáka, který dostal jméno Něha. Do vilky pod Skřivánkem se definitivně přestěhovali po tom, co se maminka vrátila z porodnice. Byla jejich druhým domovem na Sázavě. V polovině května se objevila babička Líba s dvěma kufry a nenapadnutelným odhodláním pomoci matce s Pacem. Tvrdila, že v Praze nemůže zůstat už ani minutu, neboť je prý doslova zadušená z tamějšího smogu a na důkaz svých slov ukázala rodině filtr z příručního respirátoru, který nyní používala k dýchání na všech frekventovaných křižovatkách. Tak tedy babičce zařídili útulný podkrovní byteček, kde žila až do své smrti v roce 1987.

Kvidovi rodiče se chovali vzorně, např. vyvěšovali vlaječky při oslavách, proto také Kvidův otec postoupil v zaměstnání. Byl schopnější než všichni ostatní, ale přesto byli nad ním lidé, kteří nedosahovali jeho kvality.

Kvidův otec podnikl několik cest na západ, kde si užíval luxusu. Lidé si ho konečně začali vážit pro jeho kvality.

Kvidovi rodiče potkali náhodou přítele a spisovatele Pavla Kohouta, který byl odpůrcem režimu, a přijali jeho pozvání na návštěvu. Pavel Kohout byl na černé listině komunistů. Komunisté přistihli Kvidovi rodiče u Kohouta na návštěvě, a tak Kvidův otec přišel o práci. Přijal místo vrátného, protože pro něj nebylo jiného východiska. Sklátila ho obrovská deprese, paranoia a melancholie. Byl vážně nemocný, nic ho netěšilo, ze všeho měl panický strach. Kvidova matka domluvila otci návštěvu u psychologa, ale ten mu nepomohl. Matka prosila syna Kvida o dítě. Věřila, že si malé dítě získá všechny, i Kvidova otce. Kvido chodil s Jaruškou a rozhodli se, že budou mít dítě, aby otci pomohli. Jaruška porodila holčičku Aničku, přesto psychická nemoc otce přetrvávala. Kvido napsal román o svém životě i o životě otce a ostatních členů rodiny. Román ale nemohl být vydán, protože v něm bylo příliš mnoho kritiky, politiky a málo agitace.

V roce 1989 se všechno změnilo. Kvidův otec se dostal do normálu, získal zase slušné místo, které odpovídalo jeho schopnostem a vzdělání. Na konci románu se Šperk neúspěšně pokusil o sebevraždu.

2.2 Nejdůležitější místa v románu Báječná léta pod psa

Mezi nejdůležitější místa v tomto románu, bez kterých by nemohl být sepsán, patří bezesporu Sázava, která je centrem dění a spolu s ní škola, kterou Kvido navštěvoval, terasa a dům, kde žili, a také továrna, kde tatínek pracoval. Druhým důležitým místem byla Praha, kde se nacházelo divadlo, ve kterém se Kvido narodil, byt otcových a matčiných rodičů.

2.2.1 Venkov (Sázava)

Stěhování může být pro člověka velmi těžkou životní zkouškou. 20. září 1968 se Kvido s rodiči přestěhoval do Sázavy na venkov.

Venkov je prostor mimo městské osídlení, který je charakteristický osídlením a tradičně zaměřený na zemědělství. Pojem bývá užíván v dichotomii město × venkov. Tyto dva prostory se liší nejen charakterem osídlení a architekturou, ale i převládajícím způsobem obživy, stylem života, kulturou atd. Venkov je považovaný za prostředí méně anonymní, s vyšší sociální kontrolou a zároveň s vyšší sociální soudržností a sociální oporou.

Vzhledem k situaci, která nastala, bylo stěhování nevyhnutelnou záležitostí. Proto je Sázava místem, kde se převážně nachází a odehrává většina situací tohoto románu. Po tom, co se přestěhovali na Sázavu, chtěli po otci, aby vstoupil do strany nebo alespoň aby se nějak politicky angažoval. Všechno je pro ně těžší, protože nejsou „politicky vidět“. Pro Kvidovu rodinu to bylo zlé období. Viewegh tady poukazuje na to, že ti, co se nijak neangažovali, měli větší problém se uplatnit, než ti, co se angažovali.

Viewegh zde ukazuje, jak je těžké se adaptovat do cizího prostředí, které je zcela neznámé. Je zde také zřejmé, že pro Kvida to není velký problém, jako malé dítě ho ve městě nic nevážalo a je pro něj důležité jen to, že je s rodiči, ale horší dopad to má na Kvidovi rodiče. Viewegh naznačuje, že situace nebude tak jednoduchá, jak se Kvidovým rodičům zdálo. Práci měli předem zajištěnou, ale nic nebylo tak snadné, jak si představovali.

2.2.2 Škola

Kvido musel jako malý chlapec navštěvovat základní školu, kde vynikal svými znalostmi. Tato budova byla do románu umístěna úmyslně, aby mohl Viewegh ukázat, jak je

Kvido nadaný. Nebýt školy, jen těžko by dokázal své nadání a jen těžko by se seznámil s Jaruškou, která byla později jeho osudovou dívkou a manželkou. V té době, kdy se Kvido s rodiči přestěhoval na Sázavu, byl právě ve věku, kdy měl nastoupit do první třídy, to bylo také důvodem, proč je škola velmi důležitým prostorem v románu. Viewegh záměrně udělal z Kvida tak dobrého recitátora, aby učitelka mohla oslovit Šperkovu manželku, kterou Kvido naprosto oslnil recitačním talentem. Díky tomu získali vilu pod Skřivánkem. Viewegh musel vytvořit takovou situaci, která dožene Šperka k tomu, aby Kvidova rodina získala vilu.

2.2.3 Vila Drábovka

Drábovka byla prvním místem, kde Kvido s rodiči bydlel. Museli se tam přestěhovat po příchodu Rusů. Jejich podniková vila na Sázavě měla velkou terasu prosklenou ze tří stran, ze které bylo vidět na řeku, (matka se bála převlékat se na prosklené terase, měla pocit, že ji všichni vidí). V omítce byla různobarevná sklička, což se Kvidovi moc líbilo. Drábovka je příkladem toho, kde bydleli lidé, kteří se politicky neangažovali. Ve vile byla zima a prakticky se tam v zimě nedalo vydržet. Žili na prosklené terase, což nebylo nikomu příjemné, a špatné to bylo zejména pro malého Paca, který se měl zanedlouho narodit. Vila pod Skřivánkem byla pravým opakem. Zde bylo jasně vidět, jak na tom byli lidé, kteří se angažovali. Stačilo jen, aby se malinko začali snažit, a měli lepší bydlení.

2.2.4 Vila pod Skřivánkem (rodný domek)

Na sklonku 18. století se chaloupka stala středobodem idylického prostoru, vysněného, tvořeného, jak to formuloval Gessner, jeho tehdejší populární objevitel, „obrazotvornou mocí a tichým úsilím” („die Einbildungs-Kraft und ein stilles Gemüth”). Tento prostor byl vzdálen ruchu přicházející „nové doby” představované městem, byl to prostor-útočiště, kam se před městem prchá, městu byl důsledně stavěn do protikladu.¹

Gaston Bachelard píše, že dům je zcela samozřejmě privilegovaným bytím, ovšem za předpokladu, že jej bereme současně v jeho jednoduchosti i složitosti a snažíme se jeho zvláštní hodnoty začlenit do hodnoty základní. Dům poskytne současně rozptýlené obrazy i jistý korpus obrazů. V jednom a druhém případě prokážeme, že obraznost rozmnožuje hodnoty skutečnosti. Určitá přitažlivost obrazů se soustředí kolem domu. Můžeme skrze

¹ HODROVÁ, Daniela. *Poetika míst: kapitoly z literární tematologie*. Vyd. 1. Praha: H, 1997, s. 45.

vzpomínky na všechny domy, v nichž jsme našli přístřeší, mimo všechny domy, které jsme ve snění obývali, odhalit intimní a konkrétní esenci, jež by odůvodňovala jedinečnou hodnotu všech našich obrazů chráněné intimity? Takový je hlavní problém.²

Jejich první dům nebyl vhodný pro malé novorozeně, a právě proto se přestěhovali. Pro Paca byla tato vila rodným domovem. Po jeho narození se právě sem nastěhovali proto, aby vyrůstal v čistotě a hlavně v teple. Tato vila byla výsledkem Kvidova recitačního talentu básní o Leninovi, které zaujaly Šperkovu manželku tak, že jim Šperk nabídl pod manželčíným nátlakem lepší bydlení ve vile. Jak málo stačilo k tomu, aby Kvidova rodina měla slušné bydlení, stačila jedna báseň o Leninovi a klíče od vily byly zanedlouho jejich.

Babičce Líbě připomínala vila pod Skřivánkem roztomilý dívčí penzion v Lausanne, kde kdysi dávno několikrát pobývala. Podezdívka byla z červeného pískovce, měla tytéž okenní rámy, velmi podobnou verandu, byla obrostlá psím vínem a prý tu byly téměř identicky rozmístěné smrky a tují na zahradě. V babičce Líbě vyvolávaly velmi sentimentální vzpomínky. Byla jejich druhým domovem na Sázavě.

Domek byl rozdělen na tři části. Sklep, který sloužil tatínkovi k různým kutilským pracím (výrobě botníků a rakví), druhou část tvořilo patro kde žil Kvido s rodinou, a v podkroví se usídlila babička Líba. Viewegh rozdělil dům záměrně na tyto tři části, aby ještě více vynikl kontrast mezi rozdílnými způsoby chování členů rodiny v těchto třech podlažích vily. Tato vila měla být řešením veškerých problémů, ale je jasným důkazem, že i když měli dobré bydlení, doba byla zlá, navíc přišly další problémy v podobě otcovy nemoci. Autor jistě nechtěl, aby byl příběh nudný, a snažil se co nejvíce čtenáře zaujmout. Proto když Kvidova rodina vyřešila jeden problém, nastal vždy nějaký další.

2.2.5 Sázavské sklárny (továrna)

Továrna, hovorově fabrika, dříve také manufaktura, je velká průmyslová budova nebo komplex budov, případně tovární areál, kde lidé nebo stroje vyrábí výrobky ve velkém množství.

Kvidův otec byl po příjezdu na Sázavu zaměstnán v sázavských sklárnách. V této budově hraje důležitou roli pouze Kvidův otec, ing. Zvára a Šperk, jiné postavy jsou zde

²BACHELARD, Gaston. *Poetika prostoru: kapitoly z literární tematologie*. Vyd. 1. Překlad Josef Hrdlička. Praha: Malvern, 2009, s 29 - 30.

zmíněny pouze okrajově. Otec byl dříve tváří podniku a absolvoval několik služebních cest do zahraničí. Později byl degradován na vrátného kvůli tomu, že byl přistižen na návštěvě u Pavla Kohouta. Viewegh popisuje tento jeho sestup v zaměstnání se značnou lehkostí a humorem.

Maloměstská továrna byla dlouho jevem dráždivě novým. Zasahovala do krajiny – zpěchovala se jejímu tradičnímu rázu a hrozila si zcela podrobit přírodu. Venkovská továrna představovala zkrátka prostor nepřehlédnutelný a ani setrvačnost starších literárních témat a literární „etikety“ (v Lichačovově smyslu) nedovolovala, aby byla dlouho ignorována. Nicméně současně to byl prostor přes svou agresivitu, jíž poznamenával okolí, které vtahoval je do svého mechanismu, vlastně uzavřený. Budoval svůj vlastní mikrokosmos, těsně spjatý s vývojem soudobé techniky, jako svět s novými reáliemi, s vlastním jazykem, s novou sociální organizací a novými problémy.³

2.2.6 Město

Jde o otevřený prostor, který má svou auru, představující jakousi duchovní informaci tvořenou z pocitů, myšlenek a osudů jeho obyvatel. Město má svůj architektonický, hierarchicky organizovaný charakter, je tvořeno čtvrtěmi, bloky, domy, dvory, náměstími, ulicemi, uličkami, zákoutími, sady, parky atd. Ve městě se uplatňuje složitá dialektika vnitřku a vnějšku a opozice centra a periferie. Pro město je charakteristická určitá kulisovost. Město má svůj stále se měnící tvar. Hovoříme i o tváři města (která bývá zpravidla dvojí – krásná a ošklivá). Daniela Hodrová ve svých „mytopoetických esejích“, ve kterých se zabývá „textovostí“ města („čte“ město jako mnohorozměrný a kinetický text), hovoří o duši a auře města, dokonce o skrytě působícím nevědomí města.⁴

Město je vymezený útvar, který má své znaky, kterými se liší od vesnice. Jde zejména o velikost ve srovnání s vesnicemi a o počet obyvatel. Obyvatelé města pracují spíše v obchodu, průmyslu a službách, naopak lidé na vesnici pracují spíše v zemědělství.

Město je také specifické svým způsobem života, který je na rozdíl od venkovského více neosobní. Obyvatelům měst klesá počet osobních vztahů a sociálních kontaktů, naopak roste počet profesionálních vztahů a fyzických kontaktů.

³ HODROVÁ, Daniela. *Poetika míst: kapitoly z literární tematologie*. Vyd. 1. Praha: H, 1997, s. 180.

⁴ HODROVÁ, Daniela. *Citlivé město: (eseje z mytopoetiky)*. 1. vyd. Překlad Josef Hrdlička. Praha: Akropolis, 2006, s. 38.

Město Praha hraje v románu velkou roli. Situace v té době byla velmi těžká, a tak se ji snažil Viewegh co nejpřesněji vystihnout. Chaos a projíždějící tanky jsou vhodně zvoleným způsobem, jak čtenáře co nejvíce vtáhnout do děje a realisticky vylíčit situaci oné doby. Po příchodu Rusů zavládl ve městě chaos, a tak se Kvidovi rodiče rozhodli odstěhovat na Sázavu, kde by měl být nepoměrně větší klid. Rodiče se snažili o to, aby Kvido prožil klidné dětství a k tomu Praha nebyla vhodným místem.

2.2.7 Divadlo

Divadlo je výkonné nebo múzické umění, při němž herci, zpěváci a tanečníci na jevišti předvádějí divadelní hru.

To, že se Kvido narodil v divadle, ho poznamenalo na celý život. Opravdu se choval od pěti let jako dospělý člověk. Jen málokteré dítě čte už v tak nízkém věku. Narodil se, když právě hráli divadelní hru Čekání na Gogota. Viewegh zřejmě záměrně vybral divadlo jako místo porodu pro Kvidovu matku. Proč volil právě tuto divadelní inscenaci? Zřejmě proto, aby bylo jasné, proč je Kvido tak sečtělý a rozumný. Na jednu stranu není možné, aby byl Kvido tak ovlivněn jen tím, že se narodil v divadle, ale autor tím chtěl zřejmě ukázat, že je Kvido zázračné dítě, a tak úmyslně nechal matku rodit v divadle, aby byl Kvido jedinečný už jenom tím, že se narodil při absurdní divadelní hře.

2.2.8 Byt otcových rodičů

Otcovi rodiče měli byt v Praze. Byl plný andulek a vypadal velmi neuspořádaně oproti bytu matčiných rodičů.

Byt otcových rodičů nehraje v tomto románu nijak důležitou roli. Zajímavé je snad jen to, že Kvido u prarodičů trávil dětství do té doby, než se odstěhovali na Sázavu. Na bytě je znát rozdíl mezi pražským bytem a bytem, který vlastnil dědeček Jiří a babička Věra. Vzhled bytů poukazuje na sociální rozdíl těchto dvou starších párů. Andulky byly do bytu umístěny úmyslně, aby přidávaly na chaosu, který byl v bytě dosti výrazný. Vzhledem k tomu, že andulky netrávily všechnen čas v kleci, ale často poletovaly volně po bytě, je jasné, že nemohl být v bytě naprostý pořádek. Andulky byly pro Viewegha dobrým nástrojem, jak čtenářům blíže vyjádřit chaos, který byl v bytě otcových rodičů.

2.2.9 Byt matčiných rodičů

Jak už jsem se zmínila výše, byt matčiných rodičů poukazoval na to, že se nachází na náměstí Pařížské komuny. Vyzařoval z něj luxus, který u otcových rodičů v bytě chyběl. Viewegh chtěl zřejmě vyjádřit sociální rozdíl mezi těmito rodinami.

Výběr míst je podřízen ději tím, že žijí ve městě, a dále tím, že se stěhují na venkov. Sázava je středem děje, do Prahy se už nevracejí. Na Sázavě se prostor značně rozšiřuje. Z pražského bytu se stěhují na terasu, která se nachází u řeky, tímto stěhováním chtěl Viewegh vyjádřit sociální rozdíl, ve kterém se Kvidova rodina nacházela. Později se stěhují do vily pod Skřivánkem, která bude rodným domovem malého Paca. Tato vila je záměrně vertikálně členěna na sklep, přízemí a podkroví. Jejich sociální situace je velmi kolísavá. Důležitou roli hrála škola, která měla tři funkce, za prvé ukazovala čtenářům Kvidovo bezprostřední chování, a to v té chvíli, kdy požádal ředitelku, zda by se nemohl prospat v ředitelně. Za druhé byla místem, kde Kvido mohl ukázat svůj talent a svoji chytrost, a v poslední řadě místem, kde potká osudovou dívku.

2.3 Hlavní postavy

Klíčovou postavou v tomto románu je nesporně Kvido a vedle něj jeho rodiče, ale i Jaruška a Šperk hrají důležitou roli v osudech Kvidovy rodiny. Další zmíněné postavy nejsou příliš podstatné, jen se dotýkají a vstupují do jejich životů. Každá z postav uvedených níže má svoji funkci a je do románu zařazena úmyslně.

2.3.1 Kvido

Je neohrabaný, tlustý, nadprůměrně inteligentní kluk, který už jako malý chlapec svými chytrými řečmi každého šokoval, jeho záliby jsou jen jazyk a psaní. Uměl číst a psát dávno před nástupem do školy. Není příliš věrohodnou postavou, protože nedává najevo emoce, nesměje se, jen vše komentuje, je velmi ironický a chová se jako dospělý muž. Poté, co se odstěhovali do Sázavy, potkal Jarušku, do které se rychle zamiloval. Kvido začal studovat ekonomii, ale nebavila ho, protože miloval psaní. Nechal školy a začal dělat vrátného, aby měl dost času na čtení a psaní svých povídek. Kvido byl nejdůležitější postavou a dodává příběhu značnou komičnost. Už od dětství se Kvido soustředil pouze na Jarušku,

jiné dívky ho nezajímaly. Viewegh vyličil Kvida jistě úmyslně jako silnějšího, vzhledově nepřitažlivého chlapce, aby bylo jasné, proč se Jaruška ohlíží po jiných vzhledově přitažlivějších chlapcích. Kdyby byl Kvido neodolatelný, tak by to měl s Jaruškou jistě o mnoho jednodušší. Ale autor potřeboval pro Kvida vytvářet složité životní situace, které by mladý pohledný a štíhlý muž jen těžko zažíval.

2.3.2 Jaruška

Jaruška je nejlepší kamarádka a později dívka a žena Kvida. V pubertě se ohlížela po přitažlivějších chlapcích, ale nakonec skončila s Kvidem. Byla alergická na pyl. Pro Kvida byla osudovou dívkou, jiná dívka Kvida nikdy takto neokouzila. Je velmi důležitou postavou románu, díky její přítomnosti se odehrálo více či méně humorných příhod. Je záměrně popisována jako krásná, mladá a křehká dívka, aby byl jasně vystižen kontrast mezi ní a spíše nepohledným Kvidem. Je také jistě záměrně popisována jako pohledná, aby bylo jasné, že pro Kvida nebude tak lehké udržet si její náklonnost.

2.3.3 Kvidův otec

Kvidův otec je velmi inteligentní člověk, pochází z chudých poměrů, je vystudovaný ekonom, má státnice z angličtiny a z němčiny a červený diplom. Za žádnou cenu by nevstoupil do komunistické strany. Do té doby, než ho přemohly deprese, byl hlavou rodiny. Nejdříve byl velmi sebevědomý, ale později se zbláznil z režimu a stal se zamlklým. Občas reagoval apaticky, nebo naopak velmi podrážděně. Osudovými se mu staly obrovské deprese, paranoia a melancholie. Byl vážně nemocný, nic ho netěšilo, ze všeho měl hysterický strach. Rád pracoval se dřevem. Je jasným příkladem člověka, který nezvládá nátlak, který byl v tomto období na člověka vyvíjen, což má výrazný dopad na jeho psychiku.

2.3.4 Kvidova matka

Vystudovala práva, byla herečkou v amatérském divadle spolu s panem Kohoutem. Matka je velmi ochotná a tolerantní, a to Viewegh skvěle vystihl ve chvíli, kdy otec choval jistou náklonnost k Mirjaně. Strašně se bojí psů. V románu je velmi důležitou postavou. Je ženou, která stojí za svým mužem v dobrém i ve zlém. Všechny strastiplné situace, které nastaly v románu, po boku manžela ustála a byla jeho oporou. Viewegh chtěl těmito jejími

činy ukázat, jak je to silná žena. Kvidova matka je jednou z postav, která se ve Vieweghových románech často objevuje.

2.3.5 Paco

Paco je Kvidův bratr. Je věrohodnější postavou než Kvido. Kvůli němu otec shání nové bydlení, které později získá díky tomu, že se začne angažovat. Paco není tak výraznou postavou jako Kvido. Oproti bratrovi je normální. Autor chtěl tímto kontrastem mezi chlapci ještě více vyzdvihnout to, jak je Kvido výjimečný.

2.3.6 Ing. Zvára

Je to nejlepší kamarád Kvidova otce, ten, který mu psal na škole seminární práce, a dokonce i diplomovou práci. Ing. Zvára je jeho nadřazeným, protože vstoupil do komunistické strany. U této postavy chtěl autor vyjádřit, jaké postavení měli lidé, kteří se chovali podle představ komunistů. Osudem tohoto muže chce naznačit, že vzdělání pro komunisty bylo důležité, ale nebylo na prvním místě.

2.3.7 Babička Líba

Jelikož se celý příběh točí okolo Kvidovo rodiny, bylo by zvláštní, kdyby zde nebyli zmíněni prarodiče. To je také jistě jeden z Vieweghových důvodů, proč v románu hraje i babička Líba velkou roli. Jako jediná z prarodičů bydlí s Kvidovou rodinou ve vile pod Skřivánkem. Je nejvíce zmiňovaným prarodičem a díky ní vzniká mnoho humorných příběhů v románu. Je matkou Kvidova otce, je posedlá svým zdravím, je vášnivá cestovatelka, nerada kupuje maso a vaří levnější jídla, aby ušetřila na cestování. Z cest vozí domů nejstrašnější dárky a vždy posílá černobílou pohlednici s veršem o cestě. Má stále obavy o své zdraví, používá i příruční respirátor, aby se jí lépe dýchalo.

2.3.8 Dědeček Josef

Josef je otec Kvidova otce. Často si stěžoval na život, krmil andulky nebo si hlasitě pouštěl gramofonové desky s Louistem Armstrongem a Ellou Fitzgeraldovou. Nejde o nijak

zajímavou osobu. Autor vložil tuto postavu do příběhu úmyslně, stejně jako všechny ostatní postavy, které se v románu objevují.

2.3.9 Babička Věra a dědeček Jiří

Věra je matka Kvidovy matky. Jde o upravenou ženu, která bydlela na náměstí Pařížské komuny spolu s dědečkem Jiřím, nehraje v románu nijak důležitou roli. Na babičce a dědečkovi je vidět, že si žijí na úrovni, což o babičce Líbě říci nelze. Jde o další vyjádření sociálního i charakterového rozdílu mezi prarodiči.

2.3.10 Zita

Zita je gynekoložka a rodinná přítelkyně, za totality pracovala jako šatnářka v kině, kde nelegálně vykonávala gynekologické služby, vlastní ordinaci v té době mít nemohla. Zde opět Viewegh dokazuje, jak těžká byla situace: Zita, která vykonávala tak záslužné a důležité povolání, musela pracovat v tak hrozných podmínkách. Ale pokud své povolání chtěla vykonávat, tak musela pracovat v podmínkách, které měla, nebylo pro ni jiného východiska. Autor z této lékařky záměrně vytvořil ženu, která vykonává své povolání v obtížných podmínkách velmi svědomitě a bere ho jako své poslání pomáhat druhým.

2.3.11 Šperk

Šperk je funkcionář závodní organizace KSC, který měl v době totality na Sázavě značný vliv. Neunesl to, že byl převrat a chtěl spáchat sebevraždu. Šperk hrál v románu velkou roli, byl nadřazeným otce a výrazně ovlivňoval jeho osud. Po listopadových událostech neunesl změnu a pokusil se neúspěšně o sebevraždu.

2.3.12 Šperkova manželka

Obdivuje Kvida pro jeho recitační schopnosti a celkové nadání. Díky ní získá Kvidova rodina vilu pod Skřivánkem, protože měla velký vliv na svého muže. Tato žena je důkazem toho, že dosti vlivný muž, jako je Šperk, doma není zdaleka tak mocný jako na veřejnosti. Hraje důležitou roli v románu. Díky tomu, že si Kvida oblíbila, měla Kvidova rodina lepší živobytí.

2.3.13 Pavel Kohout

Postava Pavla Kohouta je do románu obsazena úmyslně. Je spisovatel a disident, odpůrce režimu. Kvidova matka hrála s Kohoutem v amatérském divadle. Kvidova rodina přijme jeho pozvání na návštěvu. Vzhledem k tomu, že je na černé listině komunistů, to zásadně změní jejich osud. Tento muž je do příběhu vložen právě proto, že díky jeho postavě čtenář příběhu snáze uvěří.

2.3.14 Mirjana

Krásná Chorvatka, která okouzila Kvidova otce. Po tom, co přijde otec o místo, ztratí o něj zájem. Zrovna v té chvíli, kdy by otec potřeboval rozptýlení a nějaký jiný životní směr, který bylo by možné realizovat v náručí Mirjany, ho zklame a nepomůže mu. Tím, že Mirjana otci nepomůže, nechce autor nijak diskriminovat její postavu, pouze chce poukázat na to, že mezi ní a otcem šlo jenom o chvilkové vzplanutí.

2.3.15 Anička

Anička je dcera Jarušky a Kvida. Její početí bylo dosti komické a neobvyklé, ale zdařilo se. Měla se stát nástrojem, který vyléčí otce z jeho depresí. V této roli neobstála, ale později otci přinesla radost a lásku. Díky této malé holčičce byl závěr románu ještě o něco příjemnější a zajímavější.

V centru příběhu je jen nejužší Kvidova rodina, další postavy se jen dotýkají jeho rodiny a vstupují do jejich životů. Z uvedeného je evidentní, že se v centru vyskytují tři postavy a že Kvido je vypravěčem celého příběhu. Zajímavým poznatkem je to, že není zmíněno příjmení Kvidovy rodiny. Pokud přečteme více Vieweghových knih, uvědomíme si, že se jedná o neustále se opakující typy postav, stejnou charakteristiku, podobné vlastnosti, pouze občas nepatrnou obměnu.

3 Výchova dívek v Čechách

3.1 Děj

Tato kniha je víceméně autobiografickou výpovědí o tragédii mladé dívky. Celé příběh začal tak, že v polovině roku 1992 dostal mladý zbraslavský učitel pracovní nabídku od místního milionáře Krále, aby s jeho starší dcerou Beátou začal realizovat kurz tvůrčího psaní. Jenže situace je poněkud složitější, než se zdá, ale o tom Oskar neví.

Hned po vstupu do Královy zahrady Oskara málem srazila autem Beáta. Jen se ujistila, že žije, a jela dál. To ten jeho nový druhý život nezačínal příliš růžově. A tím to nekončí. Hned na to, ještě dříve než si v hlavě stihl srovnat své pocity, ho kdosi neznámý zezadu povalil a zkroutil mu ruce za záda. Poté, co Královým gorilám vše vysvětlil, bylo vše v pořádku a dokonce mu pomohli vstát ze země. Na první pohled o něj u Krále nikdo nestál.

Vila, kde bydlí Králova rodina, se nacházela na Zbraslavi. Oskar věděl, že vilu koupil v roce 1990.

Jeho život doma byl naprosto idylický a bezproblémový. Vadilo mu, že pokud půjde dělat ke Králi, nebude mít na dceru a manželku dostatek času. Ale finanční ohodnocení za tuto práci bylo tak lákavé, že mu vlastně ani nic jiného nezbývalo, než nabídku přijmout. Jako učitel neměl příliš vysoký příjem. S dcerou měl krásný vřelý vztah. Rodina jak má být, ale to by do toho nesměla vstoupit Králova rodina, přesněji řečeno Beáta.

Poprvé šel k Beátě s obrovskou zvědavostí. Čekal, že mezi nimi proběhne příjemný rozhovor o literatuře, ale když vešel do pokoje, ujistil, že to nebude tak jednoduché.

Při druhé návštěvě se u Beáty nic nezměnilo. Jen šero bylo ještě hlubší, a to jen vzhledem k zatažené obloze. Beáta nechtěla komunikovat. S každou další Oskarovou návštěvou se Beáta stávala stále víc a víc otevřenější a šťastnější. V nákupním centru přešel jejich přátelský vztah v milenecký.

Oskar s Beátou se snažili využít každé volné minuty k milování. Kdykoliv byl doma sám, zavolal a ona přijela.

Jednoho dne si Král pozval Oskara, že s ním potřebuje mluvit. Oznámil mu, že má „padáka“. Beátu jeho zpráva nijak nezaskočila, jen se pomilovali a začali řešit to, kde se teď budou scházet. Nakonec je napadlo, že by mohla Beáta jít učit k Oskarovi na základní školu, aby spolu mohli trávit dost času. Oběma se tento nápad zamlouval.

Nepočítáme-li velkou přestávku a občasná setkání v jídelně, potkávali se ve škole jen během přecházení z kabinetu do tříd. Jejich poměr začal pomalu vyplouvat na povrch.

Poté, co se všechno dozvěděla Oskarova manželka, začal Oskarův a Beátin vztah upadat. Devět dní ji nepolíbil a v ohybu chodby se potkávali jako cizí lidé. Desátý den si vše vysvětlili v tělocvičně a vztah ukončili.

Beáta začala chodit se Stevem. Když se po Novém roce vrátil do školy, zjistil, že Beáta už se Stevem není. V kabinetu se o tom s Oskarem bavila a tvrdila, že pro Steava byla asi moc „free“. Po Stevovi měla Beáta ještě Jakuba a následně Boha.

Oskar po návratu z Dánska našel ve schránce dopis. Po jeho přečtení se mu zastavila krev v žilách a samým leknutím snad ani nedýchal. Byl úplně vyděšený.

„Přes ujištění křesťanských odborníků, že osobní přátelství s Bohem pomůže přemoci těžkou depresi, Beáta svou depresi nepřemohla. Věděla sice – pokud příručku opravdu četla – že sebevražda není řešení, ale přesto to udělala. Nezkusila si jít koupit něco pro radost jako Melánie, nenaplánovala si nějaké kratší výlety jako Debbie, neuvařila si nic podle svého oblíbeného receptu jako Daphne, a dokonce ani neluštila křížovky, jaké vycházejí v časopise Probudte se! – ne, ona si jako Vivienne neuměla představit, že její deprese jednou pomine, a tak si sedla do svého černého golfu a v rychlosti sto osmdesáti kilometrů za hodinu v něm najela do betonového přemostění strakonické výpadovky“ (Viewegh, 2001, s. 218-219).

3.2 Nejdůležitější místa v románu Výchova dívek v Čechách

Mezi nejdůležitější místa, bez kterých by nemohl být tento román sepsán, patří bezesporu byt, kde Oskar žil se svojí manželkou a dcerou, Králova vila, pracovna, zahrada a Beátin pokoj. Centrem dění byla i škola, kde Oskar učil, a Beátino auto, které také sehrálo nemalou roli v jejich osudu.

3.2.1 Oskarův byt

Oskar a jeho rodina žijí v pražském bytě, kde se odehrává běžný Oskarův rodinný, idylický život, což se časem změní. Zde žije naprosto spokojený život vedle své ženy a dcery. V tomto bytě se odehrává proměna naprosto fungujícího manželského páru v pár nefungující, a to jen kvůli manželově nevěře. To vše díky tomuto prostoru, kde Oskar žije s rodinou, mohl

Viewegh skvěle nastítnit. Tímto bytem a vilou Králových dává Viewegh najevo kontrast dvou odlišných životů, které Oskar prožívá.

3.2.2 Vila Králových

Jelikož je Král popisován, jako bohatý člověk, je samozřejmostí, že nebude bydlet v žádném chudém stavení, právě proto je tato vila nedílnou součástí románu. Vila Králových je pro Oskara jako jakýsi druhý domov. Právě tento dům je místem, kde Oskar doučuje Beátu a později nejen doučuje, ale i navštěvuje jako její milenec. Pokud mělo dojít k doučování nebo příchodu Oskara do Královy rodiny, bylo třeba, aby se měl kam dostavit, a tím místem byla právě Vila Králových. Také obrovská zahrada je důkazem honosnosti tohoto rodinného sídla. Viewegh použil sídlo Královy rodiny k jasnému určení jejich finanční a sociální situace.

3.2.3 Králova pracovna

Králova pracovna je nedílnou součástí jeho honosné vily. Asi každý takový úspěšný muž jako je Král, má vlastní pracovnu, kde promýšlí všechny své úkony, které se týkají jeho podnikání a dalších zásadních věcí, jako je například řešení problémů jeho dcery. Pracovna byla vždy zamčená a zřejmě jen díky tomu v ní byl pořádek. Věci na psacím stole z mořeného dubu srovnané, šanony vyrovnané v policích, medový koberec vyluxovaný. Prostoru dominoval vzosný oblouk impozantní zlaté stolní lampy. Z celé pracovny vyzařuje luxus a moc. V pracovně nechyběla vestavěná lednička, z které Král vždy vytahoval skotskou. Honosným vzhledem pracovny chtěl Viewegh vyjádřit, jak obrovskou moc Král má. To se autorovi podařilo dokonale.

3.2.4 Zahrada Králových

„Anglická zahrada dole pode mnou vyhlížela trochu zanedbaně: keře byly přerostlé, trávník dlouho neposekaný, záhony růží nevypleté, bílý štěrk na přístupové cestě byl porostlý pampeliškami a jiným plevelem“ (Viewegh, 2001, s. 12).

Zahrada je prostorem klidu, nehraje nijak důležitou roli, snad jen poukazuje na to, jak je Králova vila honosná a rozlehlá. Dává celému sídlu jakousi magickou sílu, přestože není příliš upravená. Je logické, že součástí honosného sídla je i rozlehlá zahrada. Také je místem, kde se poprvé Oskar potká s Beátou. Hned po prvním setkání mu dojde, že nepůjde o zcela

obyčejnou dívku, ale spíše o nějakou rebelku. Tím, že Viewegh do zahrady umístil Královny bodyguardy, jen pozdvihl její nedostupnost. Chtěl dát najevo, že se do sídla jen tak někdo nedostane, a také to, jak pečlivě Král hlídá svou rodinu a majetek.

3.2.5 Beátin pokoj

Pokoj je jedním ze základních míst lidské existence. Beáta je mladá dívka a téměř každá dívka má svůj pokoj. Tento pokoj sloužil na počátku jako místo, kde probíhalo doučování a později jako místo, kde se scházejí dva milenci. Beátin pokoj připomínal skladiště.

„Na dveřích do Beátina budoáru byla velká samolepka s nápisem PRIVATE a asi tucet starých vodových obtisků s portréty různých hudebních skupin, přičemž četné rýhy na mnoha z nich svědčily o marných pokusech je seškrábat. Když jsem se ani na třetí zaklepání nedočkal žádné slyšitelné výzvy, se slovy Mohu dál? jsem vstoupil.

V pokoji panovalo dusné a temné přití, neboť brokátové závěsy na oknech propouštěly opravdu jen minimum světla. Chvíli mi trvalo, než jsem se zorientoval: celou místnost rozdělovala dlouhá, asi půldruhého metru vysoká knihovna, která vybíhala z protější stěny a přímo proti vstupním dveřím byla po způsobu lodních přídi zakončena barevnou dřevěnou figurou mořské panny, jejíž poněkud expresivně vztyčené paže sloužily jako šatní věšák. V menší části pokoje byl jednoduchý pracovní kout s psacím stolem zavaleným knihami a papíry. Zbylým dvěma třetinám dominovala originální sedací sestava, zahrnující dvě obrovské amorfni hromady jakýchsi buřtovitých polštářů, dva nízké, už napohled vratké kožené taburety a jedno autentické zubařské křeslo. Roli tradičního konferenčního stolku zajímavě suplovala polovina ropného barelu firmy Texaso, stojící uprostřed čtvercového koberečku s orientálními vzory. V rozích stěn byly zavěšené velké černé reproduktory a mezi zatemněnými okny visela polystyrénová deska se spoustou ručně psaných poznámek a výstřížků z revue Vokno. Povlečení postele, v níž čelem ke zdi ležela Beáta, bylo ovšem smutně tuctové“ (Viewegh, 2001, s. 34 - 35).

Beátin pokoj hraje důležitou roli. Svým vzhledem odráží její povahu, myšlenky a zejména psychický stav, který není v pořádku. Pokoj byl skvělým prostorem pro vyjádření psychického stavu Beáty, čehož Viewegh beze zbytku využil. Beátina psychika dává románu značné kouzlo a napětí. Pokoj prodělal značné proměny, stejně jako Beátina psychika.

3.2.6 Škola

Škola vyskytující se v tomto románu nepůsobí nijak zvláště, připomíná klasickou základní školu, kterou navštěvoval každý z nás. Nejde o nijak zajímavou budovu. Uvnitř je příjemné prostředí k vzdělávání. Škola by měla být prostorem harmonie a také by ji měla předávat.

Jelikož je Oskar v románu učitelem a je zaměstnán na Základní škole Vladislava Vančury v Praze - Zbraslavi, musí hrát tato budova velkou roli. Každá škola má své učitele a žáky, stejně jako tato. A proto i Agáta jako mladá dívka musí nějakou školu navštěvovat. I to je jedním důvodem, proč v románu nesmí podle Viewegha škola chybět. Oskar se díky Agátě ve škole dozvídá, že měl od Krále dostat výpověď. Když později dostane Oskar výpověď, je škola místem, kde se uskutečňují tajné schůzky Oskara s Beátou. Díky škole nebo spíše práci, kterou v ní vykonávají, mají možnost se vidět a nadále udržovat svůj utajovaný vztah. Škola je také tím místem, kde okolí zjistí, že nejde pouze o přátelský vztah, ale o vztah milenecký. Tato škola byla Vieweghem předem určené místo, kde dojde k ukončení vztahu mezi Beátou a Oskarem. Dále byla úmyslně pokládána za místo, kde Beáta objeví nového přítele a novou motivaci pro svůj život.

3.2.7 Beátino auto

Ještě předtím, než toto auto posloužilo jako nástroj k sebevraždě, bylo místem, kde se Oskar s Beátou scházeli, protože vzhledem k jejich utajovanému vztahu nebyla jiná možnost. Autor umístil milence do auta jistě také proto, aby ukázal, jak taková touha může být nebezpečná a slepá. Několikrát kvůli své vášni málem nabourali. Jejich chování v autě ukazuje momentální zaslepenost a také to, jak moc po sobě touží. Viewegh chtěl ukázat, čeho jsou takové zamilované osoby schopny. Při jízdě je nezajímala auta, která právě jela na stejné vozovce jako oni. Viewegh musel román nějakým způsobem zakončit, a tak zvolil auto jako předmět drastické sebevraždy a tím završil nejen osud Beáty, ale i celý román.

Výběr míst je podřízen ději a příběh má tři hlavní centra dění. Hlavním centrem dění je Vila Králových, která zahrnuje zahradu, Královu pracovnu a Beátin pokoj. Druhým hlavním centrem dění byl bezesporu Oskarův byt a v neposlední řadě škola, kde pracuje Oskar a později i Beáta. Důležitou roli hrála škola, která měla pět funkcí, za prvé byla místem, kde Oskar s Beátou pracovali, za druhé byla místem, kde se mohli bez jakýchkoli záminek

scházet, za třetí byla místem, kde došlo k ukončení jejich mileneckého vztahu, byla i místem, kde vyšel jejich utajovaný vztah na povrch, a také místem, kde Beáta potkala novou lásku.

3.3 Hlavní postavy

Mezi nejdůležitější postavy v tomto románu patří nesporně učitel Oskar, jeho manželka, Beáta a Král. Tyto čtyři postavy jsou nejdůležitější a celý osud se točí kolem nich. Další zmíněné postavy nejsou příliš podstatné, jen se dotýkají a vstupují do jejich osudů. Každá z postav uvedených níže má svou funkci a je do románu zařazena úmyslně.

3.3.1 Oskar

Oskar je nedílnou součástí románu, je hlavní postavou, která prožívá velmi krušné období. Žije spolu s manželkou a dcerou v Praze, učí několik let na Základní škole Vladislava Vančury v Praze - Zbraslavi. Je už čtvrtým rokem třídním VIII. C. Z finančních důvodů přijal nabídku bohatého zbraslavského podnikatele Krále na doučování jeho starší dcery Beáty. Vedl nekonečné monology o smyslu života, o literatuře a psaní. Postupem času přece jen bariéru mlčení prolomil. Stal se Beátiným kamarádem a společníkem při nákupech. Přátelský vztah ale brzy přerostl v lásku. Cítil odpovědnost vůči své ženě a dceři, šlel však touhou po Beátě. Byl oslněn jejím převratem v chování. Přijal místo redaktora v nakladatelství Český spisovatel a Beáta se mu poté ztratila na nějaký čas z očí. Je postavou, díky které získává Beáta jiný pohled na svět. Viewegh chtěl jeho chováním ukázat, jak může mladá dívka poplést hlavu muži, který je šťastně ženatý.

3.3.2 Oskarova manželka

Je velmi tolerantní žena, v některých chvílích až příliš tolerantní, pro rodinu udělá vše. Svého muže a dceru moc miluje. Je velmi zábavná a přátelská. Oskarova manželka je velkou překážkou mezi Oskarem a Beátou. Svým mužem je milována a zároveň klamána. Z počátku nic netuší, ale později se vše dozví. Hraje v románu velmi důležitou roli právě proto, že jen těžko by bez ní byla zápleтка mezi Oskarem a Beátou tak zajímavá, lákavá a zamotaná. Viewegh se snažil ukázat, že i takto dokonale tolerantní žena, může být klamána svým

mužem. Přestože dávala svému muži vše, co potřeboval, tak to nestačilo k tomu, aby jí byl věrný.

3.3.3 Beáta Králová

Beáta je dvacetiletá dívka, dcera milionáře, intelektuálka, umí jazyky, zná literaturu a píše. Její postava je jistě nejzajímavějším článkem celého románu, a to hlavně kvůli jejímu psychickému stavu a také díky tomu, jaký vztah se odehrává mezi ní a Oskarem. Je schopná se pro všechno okamžitě extrémně nadchnout. Byla unavená a zklamaná životem. Vystudovala první rok filozofické fakulty a po úspěšném složení zkoušek v prvním ročníku školy nechala. Chovala se jako rozmazlený, sprostý fracek. Zanedlouho se pravá příčina jejího chování objasnila. Všechno její neslušné chování bylo zapříčiněno nešťastnou láskou a psychickým stavem. Práce s Beátou nebyla snadná. Při prvních lekcích nepromluvila ani slovo, později chrlila pouze vulgární urážky. Přijala místo učitelky na Základní škole Vladislava Vančury v Praze - Zbraslavi, kde učil i Oskar. Zde poznala lektora angličtiny a vztah s Oskarem ukončila. Začala chodit se Stevem. Nadchla se pro všechno americké, ale přišlo opět zklamání. Steve se po Vánocích ze Států nevrátil. Jeden čas se věnovala ekologickému hnutí Duha, ale ani v této činnosti nenalezla smysl života. Začala koketovat s náboženskými sektami. Seznámila se s mormony, stoupenci hnutí Hare Kršna, nakonec zakotvila u jehovistů. Její neustálé deprese ji nakonec vehnaly do náruče smrti. Spáchala sebevraždu. V rychlosti sto osmdesát kilometrů za hodinu najela do betonového přemostění silnice.

Beáta je vedle Oskara nejdůležitější postavou románu. Díky Beátě se Oskar dostane do životní pasti, z které neví, jak ven. Beátin psychický stav dává příběhu kouzlo a jakýsi jiný pohled. Viewegh touto postavou ukazuje, že i taková dívka, která na tom není psychicky vždy dobře a prodělává různé vztahové zvraty, dokáže být svědomitou učitelkou.

3.3.4 Denis Král

Zbraslavský milionář, podnikatel a vlastník nočního klubu. Vzhledem k tomu, že je otcem Beáty a Oskarovým zaměstnavatelem, hraje v románu důležitou roli. Má roli ochránce a mocného muže. Je velmi nešťastný z psychického stavu své dcery. Málo čte a není příliš oblíbený. Má strach o mladší dceru právě proto, že ví, že jeho rodina není v oblibě. Každý den

pro ni posílá řidiče ke škole, má pocit, že jim všichni závidí peníze a věděl, že má nebezpečné nepřátele. Své dcery moc miluje a nechce je vystavovat jakémukoliv nebezpečí. Pro svou rodinu je schopen udělat cokoliv. Viewegh chtěl tímto mužem dokázat to, že i bohatý muž s nevalnou pověstí, dokáže být skvělým a starostlivým otcem právě tím, jakou starost si Král dělal o své dcery.

3.3.5 Králova manželka

V románu nehraje nijak důležitou roli, je zde snad jen proto, že by bylo divné, kdyby Král neměl manželku, vzhledem k tomu, že má dvě dcery. Zachovale vypadající žena ve středním věku. Nejradši by Beátu provdala. Viewegh tuto ženu příliš nezmiňuje, nemá nijak důležitou funkci.

3.3.6 Agáta Králová

Je mladší sestra Beáty, která je velmi drzá, ale spokojená. Vedle Beáty je spíše méně výraznou osobou, ale i tak je oproti jiným běžným dívkám dosti výrazná. Je jakousi spojkou mezi Oskarem a Beátou. Viewegh chce mít v každém románu širokou škálu postav s různými charaktery, aby byl příběh pestřejší. Právě proto je v tomto románu Agáta. Je zde také proto, aby příběh odlehčila od závažnějších zápletek, které v románu jsou.

3.3.7 Oskarova dcera

Je hodná dívka, které připravuje otcí svačiny do práce, čte časopis Bravo a ještě je v takovém věku, že se za otce nestydí. Je nedílnou součástí Oskarova života a je další velkou překážkou mezi Oskarem a Beátou. Je svým otcem bezmezně milována. Oskara strašně trápí myšlenka, že by dceru zranil. Viewegh úmyslně zařadil dceru do příběhu, aby bylo ještě větší měrou zdůrazněno to, co je schopen Oskar pro Beátu riskovat. Je zřejmé, že jeho vztah s Beátou by pro dceru byl zraňující, a proto nechce dovolit, aby se o jeho vztahu s Beátou dozvěděla.

3.3.8 Steve

Je Američan a později i učitel angličtiny na zbraslavské základní škole. Má zářivý bělostný chrup. Hraje zde důležitou roli v tom smyslu, že později stojí po boku Beáty on místo Oskara. Ulehčí Beátě situaci, kterou by jinak po rozchodu s Oskarem prožívala. Díky Stevovi je pro Beátu rozchod s Oskarem zcela bezbolestný a neprožívá ho nijak tragicky. A to je jistě důvod, proč je do příběhu Steve zařazen.

3.3.9 Jaromír Nadaný

Nejlepší Oskarův kolega a přítel. Snaží se být všem nápomocný. Je velmi schopný a ochotný. Dříve učil Beátu a tvrdí o ní, že byla miláčkem učitelského sboru. Je to velký konzervativec, nekonfliktní člověk, který se nachází téměř v každé společnosti, a tak je zařazen i do tohoto příběhu. Pro Oskara je dobrým přítelem. Téměř každý má nějakého blízkého člověka a zde je jím Jaromír. Je Vieweghem úmyslně popisován jako nekonfliktní člověk. V každém kolektivu je taková nekonfliktní osoba a zde má tuto roli Jaromír.

3.3.10 Chvátalová-Suková

Je pouze vedlejší postavou, která nehraje důležitou roli. Měla nepříjemný výraz ve tváři, z učitelského sboru působila nejpřísněji. Dívala se na Oskara jako řidič na přejetého ježka. Je starostlivá, podezřívavá, stále loví žížaly a všem je spíše pro smích, ale ona má opačný pocit. V každém kolektivu se najde nějaký takový člověk, který nezapadá nebo není příliš oblíbený, v tomto románu je touto osobou kolegyně Chvátalová-Suková.

3.3.11 Ředitel

Měl podnikavého ducha. Jako první z ředitelů základních škol na Praze 5 zareagoval na nabídku amerického velvyslanectví o možnosti výhodného odkoupení výstroje a vybavení, které v Německu zanechává odcházející kontinent americké armády. Nosil uniformu desátníka J. Q. Adamse. Je dalším podivínem po kolegyni Chvátalové-Sukové, který je úmyslně umístěn do učitelského sboru, aby příběh obohatil svými činy a neobvyklým chováním.

3.3.12 Světlana Trakařová

Jako jedna z mála učitelek si uvědomovala, jak obrovský a zároveň nebezpečný je onen dluh, který na lidech zanechalo komunistické školství v oblasti sexuální výchovy, a jeho odstranění pochopila jako své životní poslání. Sdílela kabinet s Beátou. Nebyla nijak obzvlášť důležitým článkem.

3.3.13 Tauferová

S Beátou a kolegyní Trakařovou pobývala v kabinetu také Tauferová. Členka učitelského sboru, nijak výrazná osoba. Nemá nijak zvlášť důležitou roli.

3.3.14 Školník Nedělníček

Tato osoba nemá nijak důležitou funkci, Nedělníček je zde spíše zmíněn jen proto, že každá škola má svého školníka a tady je jím on.

3.3.15 Petřík a Jiřík

Jsou to Králové gorily, přidávaly bohatému podnikateli na moci. Tito muži působili nebezpečně a silně, šel z nich respekt. Viewegh chtěl jejich přítomností přidat na Králově autoritě, moci, a možná také ukázat to, jak se cítil ohrožený a jak cítil potřebu být chráněn, a to nejen on, ale celá jeho rodina. Obyčejní lidé bodyguardy nemívají. Jejich přítomností ještě více gradovala Králova síla a zároveň strach a obava z okolí, a to zejména z jeho nepřátel, o kterých dobře věděl.

Z uvedeného je evidentní, že se v centru dění vyskytují tři postavy. V centru příběhu je zejména milostný trojúhelník, který tvoří Oskar, Oskarova manželka a Beáta. Další postavy se jich jen dotýkají, vstupují do jejich životů a ovlivňují jejich osudy. Je evidentní, že celý příběh ovlivnilo zejména to, že byl Oskar zaměstnán u Krále.

4 Účastníci zájezdu

4.1 Děj

Román je rozdělen na tři části. První část zahrnuje cestu do letoviska, druhá část pobyt v letovisku a třetí část cestu zpět.

Román začal v Praze, kde se sešli všichni účastníci zájezdu u autobusu – spisovatel Max, Jolana, Jolanina matka a Jolanin otec, dvě postarší dámy Helga a Šarlota, Ukrajinec Oleg, dva gayové Oskar a Ignác, poslanec Hynek s manželkou Zuzanou a synem Jakubem, dvě mladé studentky Irma a Denisa, manželský pár Jituš a Jarda s dětmi, další pár Olga a Láďa, v čele krásná průvodkyně s dvěma řidiči Karlem a Karlem a další méně důležití cestující. Atmosféra houstla, všichni účastníci byli nervózní, hádali se, kontrolovali, zda něco nezapomněli. Řidič pomalu nakládal kufry, jeho nálada nebyla příliš růžová. Poslední účastníci ještě přicházeli. Zkrátka nálada u autobusu v Praze byla z počátku velmi ponurá.

Všichni zaujali svá místa v autobuse a ten se vydal směrem k cílové destinaci. Poté, co autobus vyjel, se atmosféra uvolnila a všichni působili klidněji, nikdo se nevztekal, a dokonce ani nehádal. Při poslechu průvodkyně Pamely si představovali moře a krásnou krajinu, které si budou celý týden užívat na dovolené u italského Jadranu. Na každém dvousedadle se odehrával jiný rozhovor, každý probíral jiné téma. Někdo jen tak mlčel, jiný zase řešil problémy a ostatní si jen tak povídali o běžných věcech. Autobus nebyl plně obsazený, na zadní „pětce“ seděli pouze dva cestující. Jolana seděla s Olegem, což ji příliš netěšilo, a Max neměl vedle sebe nikoho. Měl větší pohodlí, ale zároveň působil dojmem, že by vedle sebe nejraději někoho měl. Všichni účastníci s sebou vezli mimo zavazadel a hmotných statků i své nálady, pocity, zvyklosti a starosti.

Někteří si krátili cestu spánkem, jiní zase hraním karet. Každý dělal během cesty to, co ho bavilo, a někdo se jen tak kochal přírodou. Cestou do letoviska autobus několikrát zastavil.

Konečně nastala ta chvíle, kdy dorazili do letoviska. Cesta proběhla bez větších problémů, všichni byli bez energie, nervózní a nedočkaví a zároveň byli spokojení, že už nemusí trávit čas v tak stísněném prostoru, jako je autobus. Každý jel na dovolenou za jiným účelem podle svých zájmů. Někdo jel za poznáváním nových míst, jiný zase za koupáním se v moři a Šarlota kvůli své lásce, se kterou zde byla před 50 lety.

Účastníci vešli bílou oblou bránou do zahrady hotelu napjatí a zvědaví, co je čeká. Poté, co byly všem přiděleny pokoje, se šli ubytovat a seznámit s komplexem, kde stráví celý následující týden.

Mezi účastníky byli zástupci všech věkových skupin, rodiny, páry i jednotlivci. Toto je skvělá inspirace pro sepsání Maxova románu. Během pobytu se Max zahledí do krásné průvodkyně, ale není to s ní tak jednoduché, jak očekával. První den proběhlo seznámení účastníků, které moderovala Pamela.

Každý den trávili na pláži, kde si užívali podle svého, někdo na pláži odpočíval, jiný si četl, děti si hrály s kamínky, muži okukovali ženy nebo popíjeli pivo, jiní plavali a ženy se většinou opalovaly.

Příběhy jednotlivých účastníků zájezdu postupně gradují a v závěru se buď vyřeší, nebo vyšumí do ztracena.

Když se přiblížil odjezd, všichni zářili štěstím a spokojeností. Nikdo už nebyl tak zamračený jako při cestě do letoviska. Jadran měl na všechny blahodárné účinky a ne jenom Jadran, ale hlavně situace a činy, které se během dovolené odehrály.

Před odjezdem se šel Max podívat na pláž, kam už přicházely nové rodiny, a začínal znovu ten samý koloběh, jako prožili naši hrdinové v uplynulém týdnu. Jen jde o jiné osoby, a tak se budou odehrávat jiné příběhy, ale budou se odehrávat v úplně stejném prostředí, jen charaktery postav budou odlišné.

Cesta domů už je mnohem uvolněnější a přátelštější, všichni se znají a o poznání více komunikují. Slečna průvodkyně sedí zase vpředu a snaží se ostatní bavit, opět ne každý o to stojí. Ignác, Oskar a Max sedí na stejných místech, jako když jeli na dovolenou. Jolaně a Olegovi tento vztah velice prospěl. Jolanini rodiče sedí vedle sebe spokojeně a už se nedohadují jako při cestě do letoviska.

Během cesty a pobytu se událo mnoho humorných, ale i trapných situací, které se během cesty a pobytu vyřeší. Čím více společných chvil spolu strávili, tím více se poznávali.

Po návratu ze zájezdu domů, sepsal Max svůj román.

4.2 Nejdůležitější místa v románu Účastníci zájezdu

Do prostředí, které se v románu objevuje, patří bezesporu město Praha, kde celý román začíná, cesta, po které se účastníci musí dostat na cílové místo, autobus, který jim

umožní přepravu, hotel, v kterém mohou strávit dovolenou, za neméně důležitá místa považují restauraci, pláž a moře.

4.2.1 Město Praha

Poukazuje na původ cestujících. Zde dochází k prvnímu kontaktu mezi účastníky. Pokud někam cestujeme, je vždy třeba z nějakého předem smluveného místa vyjet. Je to místo, kde se sejdou všichni účastníci, a právě v tomto románu zvolil Michal Viewegh Prahu. Je pro něj skvělým prostorem, protože mu pomůže pomalu přiblížit nálady, charaktery a vzhledy lidí, okolo kterých se bude celý příběh točit. Vzhledem k tomu, že jde o místo, z kterého cestující vyjíždí na dovolenou, které se celý tento román týká, je toto místo velmi důležité.

4.2.2 Cesta

„V novověkém románu - skutečnosti přestává mít pohyb vnější charakter, stává se formou hrdinova bytí a vědomí. Pohybem, v němž se naplňuje smysl hrdinovy existence, je nejen putování, ale i metamorfóza, konverze, proces zrání, výchovy, zdokonalování (mravního a duchovního), ve kterém se dotvářejí nehotové bytosti.“⁵

Cesta ve své podstatě představuje jakýkoli pohyb v prostoru a čase. Slovo cesta má mnoho významů a obrovskou symbolickou hloubku.

Cesta je nedílnou součástí tohoto románu. Pokud se účastníci chtějí dostat do letoviska, je nutné, aby cestu využili k přemístění na cílové místo, kterým byla v tomto případě Itálie. Doba, kterou strávili účastníci zájezdu na cestě, byla značně dlouhá, a tak se během cesty odehrálo mnoho humorných historek, které by se bez ní nemohly uskutečnit, například pád otce do uličky, nemilá příhoda s protézou, která se stala Helze, Jolanina nevolnost, trapné výstupy slečny průvodkyně a řidičů, když vysvětlovali, jak zacházet s hnědými podšálky, nebo když se při jízdě do letoviska rozmýšleli, jak dlouhou přestávku udělají na čerpací stanici, při jízdě do letoviska. Dále je místem, kde se všichni účastníci lépe poznávají, stále více se projevují, a díky tomu můžeme lépe poznávat jejich charaktery.

4.2.3 Autobus

Jde o elegantní autobus značky Volvo. Právě proto, že autobus slouží pro přepravu většího počtu osob, byl pro Viewegha skvělým prostorem, kam účastníky umístit, aby se mohli lépe prezentovat. Jen těžko by se jinak mohli dopravit do letoviska, kam měli namířeno. Autobus je místem, kde se účastníci blíže seznámili. Tak malý a stísněný prostor je pro seznámení jako stvořený, cesta je dlouhá a každá konverzace ji zpestří. Max byl se svým místem spokojený, seděl až v poslední řadě obsazených sedadel (vzadu byla volná sedadla pro účastníky z Českých Budějovic), takže měl skvělý výhled na ostatní účastníky zájezdu, po své pravici měl Hynka a jeho manželku, sedící se synem za nimi. Přímo před sebou měl Oskara a Ignáce. Následující dvě sedadla se zdála být klamně neobsazená, seděli na nich dva malí chlapi, před nimi jejich rodiče a na samém začátku této řady Jarda a Jituš. Přes uličku vlevo seděli oba Jolanini rodiče a Jolana seděla před nimi s Olegem. Na dalších sedadlech ve směru k řidiči seděly Irma s Denisou a před nimi Jitušiny děti. Zcela za řidiči seděly Helga se Šarlotou. Pamele patřilo speciální otočné sedadlo proti přístrojové desce a řidiči seděli samozřejmě vpředu. Autor určil místa k sezení záměrně tak, aby mohlo dojít k mnoha humorným příhodám. Max seděl záměrně vzadu, aby mohl všechny sledovat a sepsat svůj román. Jolanin otec seděl spíše v předních místech autobusu, aby každý viděl jeho pád do uličky, jinak by tato scénka nebyla tak směšná a trapná. Stejně tak je tomu i u Helgy. Díky tomu, že seděla vpředu, viděl téměř každý nehodu s její protézou a podivný závěs, který užívala společně se Šarlotou. Kdyby seděly na zadních sedačkách, tak by se jen těžko Denisa s Irmou tak nasmály. Každý účastník byl tedy Vieweghem umístěný na sedačku v autobuse tak, aby se mohly odehrát směšné a trapné příhody, různé konflikty, vzniknout nová přátelství a nové partnerské vztahy.

4.2.4 Hotel

Hotel je uzavřený prostor. Je to místo, kde se za úplaty poskytuje zpravidla krátkodobé ubytování, zvláště turistům. Obvykle jsou součástí hotelu také další související služby, jako např. restaurace, některé hotely poskytují také sály a služby pro pořádání konferencí a společenských akcí.

⁵ HODROVÁ, Daniela. *Poetika míst: kapitoly z literární tematologie*. Vyd. 1. Praha: H, 1997, s. 101.

V našem příběhu jde o nižší budovu, která má přízemí a první patro, zdobí ji bílá hrubší fasáda, v oknech nechybí květiny, zkrátka takový menší, rodinný hotel, přímo stvořený pro strávení příjemné relaxační dovolené. Jde o hotel, který je umístěn poblíž moře. I tento hotel má důležitou funkci, protože právě zde se odehrává nejedna zábavná situace. Asi nejkomičtější situace nastala v té chvíli, kdy si Jituš a Jarda začali vařit v luxusním hotelovém pokoji, který málem podpálili, nebo když se nacházeli v kempu na Šumavě. Dalším zajímavým poznatkem je to, že Jolana bydlela na pokoji sama, a také to, že Oleg měl horší pokoj než ostatní účastníci zájezdu. Pokoje dále sloužily k trávení společných chvil, jednou takovou chvilkou byla i párty, která probíhala na pokoji gayů Oskara a Ignáce.

4.2.5 Pokoj

Pokoj je místem klidu. Každému je přidělen vlastní pokoj, a to buď po jednotlivcích, po dvojicích, nebo po větších skupinkách. Tak tomu bylo mimochodem u Jardovy rodiny. V hotelových pokojích se odehrávala spousta humorných zápletek, které by se jinak mohly jen těžko uskutečnit.

Důležitou funkci má pokoj právě v té chvíli, kdy si Jituš s Jadou připravují oběd, který uvařila v České republice, a pokoj málem podpálí. Tato část románu by už nemohla být vtipnější, a to právě proto, že jídlo ohřívají v pokoji, který k tomu není rozhodně určen. Jejich chování odpovídá dovolené v kempu. Tímto chce Viewegh ukázat, jak se dokážou chovat někteří Češi na dovolené v zahraničí.

U Jolaniných rodičů na pokoji nevládla dobrá atmosféra. Výmluvné je chování Jolaniny matky hned po příchodu na pokoj. A toho je důkazem to, jak se zachovala Jolanina matka při příchodu na pokoj. Odsunula od sebe postele a dala mezi ně noční stolek, chtěla manželovi jasně ukázat, jak bude tato dovolená probíhat. Po tomto úkonu otec pochopil, že od matky nemůže očekávat žádné něžnosti. U tohoto páru chce Viewegh ukázat, kam až může vygradovat rozpor mezi manželi.

V hotelových pokojích se odehrávala spousta humorných zápletek, které by se bez těchto pokojů mohly jen těžko uskutečnit, například chování účastníků, ohřívání obědů na pokoji a následný požár, matčin odpor vůči otci, Pamelin příchod do Maxova pokoje a Pamelino odtažitě chování vůči Maxovi, párty téměř všech účastníků aj.

4.2.6 Restaurace

„Účastníci zájezdu měli v rozlehlé hotelové restauraci vyhrazen relativně samostatný rohový salonek, oddělený od ostatních prostor z jedné strany modrými vitrážovými skly ve zlatých mosazných rámech, z druhé strany pak impozantní hradbu nejrůznějších subtropických květin; zbývající dvě stěny tvořila velká a většinou otevřená okna s výhledem na přilehlý piniový háj, pláž a moře. Zlatomodré ladění salonku Maxovi mile připomnělo jeho oblíbenou pražskou kavárnu Gany's; prostorové uspořádání navíc vyhovovalo jeho dětinské slabosti pro souměrnost: přímo uprostřed stál kulatý a každé následující ráno bohatě prostřený švédský stůl, na jehož oběžné dráze byly rozmístěny čtyři menší kulaté stoly, každý s šesti modrými satelitními židlemi” (Viewegh, 2003, s. 145-146).

Restaurace plnila dvě funkce, jednak že sloužila jako místo pro stravování, jednak jako prostor určený pro zábavu. Pro účastníky pak není pouze jídelním prostorem, ale také místem, kde se konají seznamovací a zábavné večírky. Téměř každý si chce dovolenou pořádně užít, zatancovat si a pobavit se, a díky tomuto místu se to vyplnilo i účastníkům zájezdu. Taková místa jsou pro navázání nových vztahů velmi důležitá, a právě proto tento prostor Viewegh šikovně vložil i do tohoto románu.

4.2.7 Pláž

Pláž je břeh vodní plochy, který je pokrytý pískem nebo oblázky a jen mírně se svažuje směrem k vodě. Může se vyskytovat na březích řek, jezer, moří, oceánů. Může být dlouhá i desítky až stovky kilometrů, ale v románu se vyskytuje menší oblázková pláž, zřejmě v uměle vytvořené zátocě, kde nebyly příliš velké vlny, a je před hotelem. Moře bylo zcela čisté s pozvolným přístupem. Každému je zde přidělené jedno lehátko a slunečník pro dvě osoby, vše je ve žluté a modré barvě.

Měla by být oázou klidu. Pláž je jakýmsi otevřeným prostorem, kde všichni účastníci tráví společné chvíle, tato pláž je soukromá a patří k hotelu. To, že byli všichni účastníci pohromadě na pláži, bylo ideální zejména pro Maxe, mohl je snadněji sledovat a následně zakomponovat do svého románu. Jelikož účastníci jeli na dovolenou do Itálie, moře je nedílnou součástí prostředí. Je dalším místem, kde účastníci tráví nejvíce volného času. I na pláži se odehrává spousta zajímavých příhod, které by byly bez pláže jen těžko uskutečnitelné. Jistě právě proto, aby se Jolana sblížila s Olegem, nechal Viewegh onanovat Olega v moři, na

místě, kde bylo zřejmé, že ho všichni uvidí. Oleg je obklopen všemi účastníky a je za tento prohřešek souzen a diskvalifikován, což je ponižující. Nebýt podivného chování Olega, které se uskutečnilo na pláži, jen těžko by se dal dohromady s Jolanou. Jolana je citlivá a jeho ponížení ji nenechalo klidnou. Další příhoda, která vznikla díky pohlednému plavčíkovi, byl spor mezi Irmou a Denisou, obě měly o plavčíka zájem. Za neméně důležité považují to, že zde Jolanini rodiče neustále řešili nějaké spory.

Viewegh čtenářům stále více přibližuje charaktery postav, které byly tak odlišné. Právě pláž je dalším místem, kde se všichni přirozeně projevují a čtenáři je mohou lépe poznávat.

4.2.8 Moře

Dá se říci, že moře je jakýsi jiný samostatný svět, kde mají potápěči a mořští živočichové místo nebe hladinu a který je možná i bohatší než ten náš. Tak ho vnímají potápěči, my ho bereme jako nějakou modrou placku, když se nad ním víc nezamyslíme. A delfini a potápěči jsou vlastně takoví kosmonauti.

Moře taktéž plnilo důležitou funkci v tomto románu právě proto, že u něho strávili účastníci spoustu času a odehrála se u něj spousta zápletek a humorných scének. Jednou takovou scénkou byl prohřešek Olega, který je uveden výše, sloužilo i jako zábavný prostor, kde Irma dováděla na nafukovacím kruhu, který byl tažen motorovým člunem, který řídil plavčík Roco. I moře je prostorem, který Viewegh vložil do románu úmyslně.

Výběr míst je podřízen ději tím, že zvolili autobus jako prostředek k dopravě, a dále tím, že cestují do italského letoviska. Italské letovisko a autobus jsou středem děje, v Praze pouze nastoupili a vystoupili, něco málo se tam odehrálo, ale nebylo toho zdaleka tolik jako v letovisku a v autobuse. Autobus plnil tři funkce: sloužil pro přepravu cestujících, díky němu mohly být sledovány jednotlivé charaktery postav a v poslední řadě jako místo, kde docházelo k mnoha vtipným zápletkám. Všechna místa vyskytující se v románu, byla vybrána tak, aby mohl autor jednotlivé postavy snáze charakterizovat. V Itálii se prostor značně rozšiřuje. Skládá se z hotelu, jednotlivých pokojů, restaurace a pláže. Díky tomu bylo o mnoho snadnější zrealizovat příběhy, které se během dovolené udály.

4.3 Hlavní postavy

Viewegh do příběhu úmyslně zařadil různé věkové skupiny a charaktery, aby mohl využít jejich funkce k sepsání příběhu. Příběh byl díky tomu vtipnější a pestřejší. Klíčovou postavou v tomto románu je nesporně spisovatel Max, ale i další zmíněné postavy jsou důležité.

4.3.1 Max

Je kamarád Oskara a Ignáce. Je spisovatelem, který chce sepsat román *Účastníci zájezdu* a na této dovolené čerpá inspiraci. Max rád čte, je ženatý a má dceru, ale rozvádí se. Je to lamač dívčích srdcí, jak se říká. Je ženami obdivovaným a vyhledávaným mužem. Max působí nafoukaně, ale není nafoukaný, k Jolaně se chová vstřícně a často ji utěšuje. V blízkosti krásné ženy se neubrání a hned se o něco pokouší. Stojí o Pamelu, tedy spíše o její tělo, ale je velmi zaskočen tím, jak je Pamela odtažitá a nepřístupná.

Vieweghovi bylo jasné, že v románu nesmí chybět muž s Maxovou povahou, tak mu dal nejdůležitější roli ve svém románu. Touto postavou chtěl ukázat, že i v napohled namyšleném spisovateli se může skrývat dobrý a citlivý člověk. Autor chtěl možná ukázat čtenáři, že není správné dát na první dojem, a také to, že dříve, než někoho budeme soudit, měli bychom ho lépe poznat.

4.3.2 Jolana

Jolana je třicetiletá, svobodná, inteligentní a sebeironická dívka. Má státnice ze dvou jazyků a dobrou práci. Pozvala rodiče na dovolenou do Itálie. Jolana, její matka a otec se chovají, jak kdyby jeli na pohřeb a ne na dovolenou. Jolana je už unavená z věčných hádek svých rodičů. Při jízdě autobusem trpí nevolnostmi, a to se také ukáže cestou do letoviska. Je to žena s velmi nízkým sebevědomím, stále řeší to, jak je tlustá, ošklivá a také to, že o ni nemají zájem muži. Vidí se v mnohem horším světle, než jaká ve skutečnosti je.

Většina humorných i trapných situací se odehrává právě v souvislosti s ní, proto je nedílnou součástí. Jistě je úmyslně líčena jako ne moc hezká dívka, jinak by příběh neměl takový náboj. To, jak si nevěří, ji uvádí do trapných situací. Kdyby byla sebevědomou kráskou, tak by se jen těžko dostala do takových situací, jaké jí byly připraveny v románu.

4.3.3 Jolanin otec a Jolanina matka

Jejich manželství je typické české manželství postaršího páru. „Štěkají“ na sebe, ale mají se rádi, a když dojde něčemu podstatnému i, tak se sebe nenechají dopustit. Chovají se, jako když jsou spolu z povinnosti a ne z lásky. Jolanina matka se snaží být stále na úrovni, ráda čte a chce Jolanu za každou cenu provdat. Jolanin otec je spíše nenápadný muž, působí občas směšně, hlavně v té chvíli, kdy dorazí k autobusu v křiklavých, obrovských, tyrkysových šortkách, které byly dotažené k dokonalosti zelenými palmami, jakousi ležící nahou mulatkou a oranžovým nápisem „Beach Boy“ na obou nohavicích. Následky na jeho nízkém sebevědomí nemá jen jeho žena, ale i to, že byl propuštěn z práce a stydí se jí to říct. O místo přišel po 32 letech a 4 měsících práce v jednom podniku. Už je to dlouho, co ho propustili, ale manželce to neřekl, necítí v ní žádnou oporu, což je jeho chyba.

Autor ukázal, jak může také vypadat vztah mezi starším párem, jakým byli oni.

4.3.4 Helga a Šarlota

Helga a Šarlota jsou dvě starší dámy, které rády cestují, jsou trochu senilní, popletené a při představování recitují účastníkům svoji báseň. Jsou to zkušené turistky, které si dokázaly poradit v každé situaci. Šarlota je starší, špatně slyší a je pomatená, Helga zase špatně chodí. Šarlota je až přehnaně příjemná i v těch chvílích, kdy se jí někdo posmívá nebo na ni ošklivě pohlíží, působí velmi bezbranně a také bezbranná je. V kufru táhne úplně nesmyslné věci, například zavařovací sklenice, kolíček na moly, potápěčské brýle. Helga se těchto nesmyslných věcí diplomaticky zbaví. Helga se chová k Šarlotě uctivě a mile, ale stále se jí snaží usměrňovat, jinak by vyvedla určitě nějakou hloupost. Helga je zkrátka její rádkyní a velkou oporou. Hned poté, co vyjedou z Prahy, má Šarlota problém s tím, že nemůže najít pas, Helga Šarlotin problém obratem vyřeší, je na takové výlevy u Šarloty zvyklá. Helga je ta, která se za Šarlotu všude omlouvá, když vyvede nějakou hloupost. Ostatní účastníci berou Helgu se Šarlotou jako nějaké podivínky, ale zároveň jako milé a neškodné dámy, hlavně poté, co viděli jejich praktický závěs do autobusu. Šarlota se vypravila k Jadranu kvůli své lásce z mládí. Helga ví, že nesmí nechat Šarlotu ani chvíli samotnou, protože jakmile není pod dohledem, vždycky něco provede.

Viewegh chtěl těmito postavami ukázat, jak hezký a přátelský vztah může být mezi staršími dámami. A jelikož chtěl do románu obsadit všechny věkové skupiny, nemohly chybět ani ženy v pokročilejším věku.

4.3.5 Oskar a Ignác

Oskar a Ignác jsou dva homosexuálové, rádi by adoptovali dítě. Oba kouří trávu. Ignác je upřímný, vtipný, sarkastický a ironický. Nevadí mu být středem pozornosti. Hodně pije a občas se chová nevyzpytatelně a bláznivě, například v té chvíli, kdy se najednou ztratí a Oskar o něm celý den neví. Oskar je spíš usedlejší a starostlivější. Jejich orientace je zcela jasně viditelná, nehodlají se s ní tajit. Pro Ignáce je ponižující, že ho živí přítel, ale zase tak moc mu to nevadí, dává přednost pohodlnosti. U autobusu hned přivítají Maxe, jsou to přátelé a taky se podle toho chovají, asi jediní z celého autobusu mají dobrou náladu a výborně se baví.

U těchto postav chtěl spisovatel vyjádřit, že i mezi gayi muže být krásný a čistý milenecký vztah, který má samozřejmě i svá stinná místa jako každý jiný vztah, který se odehrává mezi mužem a ženou. Tito dva gayové byli také jasnou ukázkou toho, že jsou lidé, kteří jejich orientaci nevnímají nijak odlišně, a že jsou i lidé, kteří k nim mají odpor a nevnímají je jako zcela běžný pár. To dokázala Jituš ve chvíli, kdy chtěl Oskar přikrýt jejího syna. To, že by se měl gay dotknout jejího syna, bylo pro ni nepředstavitelné zlo.

4.3.6 Jarda a Jituš

Jde o další manželský pár, který má dvě děti, Járu a Kláru. Jarda s Jituš se vyjadřují velmi vulgárně a rozhodně nejiskří optimismem. Ještě před autobusem spekulují o tom, jestli bude pršet i u Jadranu, když prší v Praze. Jsou velmi kritičtí a nesnášejí společnost gayů. Jituš je dost hysterická a její manžel ji musí stále usměrňovat, jinak by ztropila scénu na každém rohu. Jarda je spíše poklidnější člověk a rozhodně nevyhledává konflikty jako jeho žena. Jituš a Jarda se nechovali, jako kdyby byli u Jadranu, ale spíš jako kdyby byli na dovolené někde na Šumavě v kempu nebo u Berounky ve stanech. Měli s sebou kotlíky, navařená hotová jídla v zavařovacích sklenicích a vařili si na pokoji, zřejmě aby ušetřili, co to půjde, jak je u mnohých rodin zvykem.

V této rodině se nezapřelo chování běžného Čecha.

4.3.7 Průvodkyně Pamela

Průvodkyně je krásná mladá dívka, která pracuje v cestovní kanceláři, s kterou se účastníci rozhodli vycestovat, nechala si říkat Pamela. Autor zvolil právě toto jméno podle slavné Pamelý Anderson. Je to velmi naivní a hloupoučká osoba, mladá blondýna, která maturovala na ekonomické škole, kde mnohokrát získala titul *Miss ekonomka*, píše hloupé pohádky, ale je milá a snaží se udělat zájezd příjemným. Jejím největším přáním je, aby lidé žili v míru. Pamela se chová jako dívka z filmu pro pamětníky. Uvnitř je velmi dětská a nedospělá. Na průvodkyni je vidět, že svoji práci miluje, ale také je zřejmé, že tuto profesi dělá krátce, působí rozpačitě a ostýchavě. Při zahájení svého prvního proslovu k účastníkům sdělí, že je to teprve její druhý zájezd, kde vykonává své povolání průvodkyně. Velmi pečlivě vysvětluje, jak využívat služby a sedačky v autobuse. Vše vykládá velice vtipně, je tak příjemná, až to není přirozené. Pamela hrozně moc obdivuje Maxe. Vypadá jako dívka, která se nenechá dlouho přemlouvat, jak se říká, ale Max zjistí, že opak je pravdou. Při představě na Pamelu se čtenáři vybaví spíše nějaká pornohvězda než stydlivá dívka. I když je schopná v nočních hodinách vstoupit do Maxova pokoje, nejde tam opravdu za účelem, který si představuje Max, ale jen proto, že mu chce předčítat pohádku.

Tato průvodkyně je jasnou ukázkou ženy, která působí velmi přístupně, co se týče mužů, a přitom tomu tak není. Tady je jasně vidět, že není správné dát na první dojem. Viewegh touto dívkou ukazuje, jak může být dívka naivní a hloupá. Do románu vložil nádhernou dívku úmyslně, stejně jako ostatní postavy v románu.

4.3.8 Denisa a Irma

Jde o dvě mladé, inteligentní studentky, které vyhledávají flirt. Už v Praze si stěžují na osazenstvo a dávají najevo, že jejich účast na tomto zájezdu je pouhým omylem nebo snad pouhou recesí. Obsazení autobusu si představovaly úplně jinak, nečekaly, že pojedou převážně se staršími lidmi. Stojí spíše o vrstevnice nebo o muže ve stejném věku, jako jsou ony. Denisa je ta dominantnější a Irmu stále ponižuje, tím, jak je málo sečtělá. Irma na urážky obratem zapomíná a ve finále se posmívají ostatním účastníkům jako mladé, hloupé holky.

Jelikož jsou v románu obsazeny všechny věkové skupiny, ani dívky ve věku vysokoškolských studentek nesmí chybět. Na Denise a Irmě Viewegh představuje, jak hloupě se mohou chovat mladé dívky. Není na nich nic výjimečného, představují naprosto běžné

dívky v jejich věku, to bylo jistě cílem spisovatele. Nějaká menší hádka mezi dívkami v tomto věku je zcela běžná.

4.3.9 Oleg

Oleg je Ukrajinec. Cestou do letoviska sedí v autobuse s Jolanou. Nebydlí v hotelu s ostatními účastníky, ale má levnější ubytování, nemá objednanou ani polopenzi. Vypravil se na dovolenou jako samotář, působí přátelsky, ale na druhou stranu se v něm skrývá něco podivného, jen málokdo by jel na dovolenou sám. Je potápěčem a miluje život pod hladinou. Na začátku se Jolaně nejevil jako její potencionální přítel, ale časem tomu bylo jinak. Díky onanii v moři, kterou vykonával v přítomnosti Jituš, je obklopen ostatními a následně souzen a diskvalifikován, což ho sblíží s Jolanou, která ho jako jedna z mála nezavrhlá.

Viewegh chtěl Jolanu úmyslně spárovat, vždyť po tom od začátku toužila. Obsadil Olega záměrně, aby byl později Jolaniným přítelem a román měl šťastný konec.

4.3.10 Karel a Karel

Jsou to dva řidiči, které přehnaně rozčiluje, že jim účastníci kradou hnědé podšálky. A až přehnaně pečlivě vysvětlují, jak s nimi manipulovat. Nic je nezajímá nebo nedokáže víc vytočit než ztráta hnědých podšálků. Karel ml. se snaží být při výkladu velmi vážný a zároveň lidský a přátelský, ale na ostatní působí spíše vtipně a nikdo jeho výklad nebere vážně. Ml. Karel chtěl dát slovo ještě Karlovi st., ale ten o to nestál, působí spíše nepřátelsky a tiše, jako by ho jeho práce řidiče štvala a jel spíše za trest. V románu plnili důležité funkce a patřili mezi hlavní postavy. Co by to bylo za výpravu bez řidičů, ti samozřejmě nesmí chybět na žádné cestě autobusem nebo jiným dopravním prostředkem, ale tyto dva řidiči zde nebyli pouze za účelem přemístění účastníků, ale také proto, aby se díky nim mohly odehrávat humorné příběhy, které se točily okolo hnědých podšálků a dalších jejich pokynů, kterým byla například délka pauzy při cestě do letoviska.

4.3.11 Roco

Je mladý sympatický, krásný a přitažlivý plavčík, o kterého má zájem Irma i Denisa. Mimo toho, že je plavčíkem, má na starosti i atrakce, které je možné využít za poplatek na pláži. Viewegh si vymyslel Roca záměrně pro Denisu a Irmu. Věděl, že takový krásný mladý

plavčík bude skvělým předmětem sporu mezi Irmou a Denisou. Autorovi se tak otevírá také možnost pro následné usmíření děvčat.

4.3.12 Hynek

Je mladým poslancem českého parlamentu a manželem Zuzany. Jejich manželství nefunguje. Zuzanu miluje, ale už ho vůbec nepřitahuje. Vadilo mu to, že je jeho žena až příliš přátelská, a to, jak si po pětiminutovém rozhovoru s každým tykala.

Jelikož jsou v románu obsazeny téměř všechny věkové skupiny, charakterově odlišní lidé a lidé s různým výkonem povolání, bylo vhodné dát v románu místo i politikovi.

4.3.13 Zuzana

Zuzana je Hynkova ne zrovna příkladná manželka. Je velmi přátelská a ráda poukazuje na to, že je manžel poslancem.

Do příběhu je umístěna záměrně z toho důvodu, aby mohly vznikat spory mezi ní a jejím manželem Hynkem. Příběh se tím stává zajímavějším.

4.3.14 Jakub

Jakub je syn Hynka a Zuzany, myslí si, že je homosexuál, protože se nemůže vymočit v přítomnosti ostatních lidí. Ale během dovolené zjistí, že je to naprostá hloupost.

I Jakub je samozřejmě do příběhu umístěn záměrně. Díky jeho problémům při močení, které nejsou tak velké, jak se Jakobovi zdá, vzniká mnoho zajímavých situací. Viewegh tímto chlapcem ukáže, jak mohou být děti naivní a čeho všeho se dokážou obávat.

4.3.15 Pan Petrescu a paní Košťálová

Není zmíněno, kdo jsou pan Petrescu a paní Košťálová, ale je známo, že to jsou velice inteligentní a sečtělí lidé. Je zajímavé, že mají odlišná příjmení. Pan Petrasca je vždy vzorně oholený a navoněný, paní Košťálová má milý úsměv, vrásky kolem hezkých očí, důlek na bradě a trochu rozšířené póry. Max chtěl tento pár poznat, aby je mohl zařadit mezi postavy do svého románu, ale nedařilo se mu to. Neplní nijak důležitou funkci, jsou vedlejšími postavami, které se nedotýkají osudů ostatních účastníků.

Z uvedeného je evidentní, že hlavní postavou příběhu je rozhodně Max, ale i další postavy byly velice důležité. Vyskytlo se i pár méně důležitých postav, jako byl například Roco, takovéto postavy pouze vstupovaly do příběhu a ovlivňovali osudy ostatních účastníků. Z uvedeného je evidentní, že autor volí postavy tak, aby představil co nejširší specifikum charakterů a českých povah v často extrémních situacích.

5 Shrnutí

Tato bakalářská práce se zabývá studiem funkce prostředí a postav ve vybraných Vieweghových prózách. Je rozdělena do tří částí. První část zahrnuje vše o románu Báječná léta pod psa, která se zabývá dějem, funkcí prostředí a funkcí jednotlivých postav. Druhá část je zaměřená na román Výchova dívek v Čechách, kde se zaměřuji opět na děj, prostředí a postavy. V třetí části této práce se věnuji románu Účastníci zájezdu, kde se podrobně zaměřuji na děj, funkci prostředí a funkci postav. Cílem práce bylo přiblížit, jakou funkci má prostředí v těchto vybraných prózách, a představit různé charakterově odlišné postavy, které se v románech vyskytují. Z důvodu velkého obsahu prostorů a postav jsem se zaměřila pouze na ty, které hrají nejdůležitější roli v jednotlivých románech.

Po podrobném prostudování Vieweghových vybraných próz bylo nutné prostudovat i příslušnou odbornou literaturu.

Při porovnání charakteristik jednotlivých postav jsem našla společné znaky postav v různých románech tohoto autora, dle kterých Viewegh dělil osoby na psychicky silné jedince a na labilní osoby. Tyto znaky jsem podrobně rozebrala u jednotlivých postav v těchto výše uvedených románech.

6 Závěr

Ve své bakalářské práci jsem zkoumala různé funkce prostředí ve Vieweghových prózách. Mezi tyto prostory patří divadlo, byt, město, venkov, škola, vila, dům, továrna, pracovna, zahrada, pokoj, auto, autobus, cesta, hotel, hotelový pokoj, restaurace, pláž a moře. Pokusila jsem se o co nejpřesnější určení funkce těchto míst a také o vyjádření funkce charakterových vlastností osob pohybujících se v těchto prostorech. Bylo třeba si uvědomit, že každý prostor a každá osoba jsou do románu autorem zařazeny cíleně.

I přesto, že jsou to často prózy, kde se neodehrávají pouze úsměvné příběhy, je u Viewegha známo, že je pojme se značnou lehkostí a zjednoduší jejich podstatu. Michal Viewegh je velice inteligentní spisovatel, i sebevraždu mladé Beáty dokáže popsat s nadsázkou, která k němu už tak nějak patří. Bylo pro mě opravdu zajímavou zkušeností přestat vnímat romány pouze jako jednotlivé příběhy a zamyslet se hlouběji nad funkcí prostředí a jednotlivých funkcí charakterových vlastností fiktivních postav. Rovněž je velmi zajímavé a zároveň jasné to, že všechny prostory a charaktery postav byly Vieweghem vymyšleny úmyslně tak, aby mohl vzniknout jeho smyšlený příběh, což si běžný čtenář bez zamýšlení neuvědomí. Sleduje pouze samotný příběh a nad těmito faktory se nezamýšlí.

Cílem mé bakalářské práce bylo zjistit, jakou funkci má prostředí a charakterové vlastnosti postav v těchto třech výše uvedených Vieweghových prózách. Na základě zjišťování funkce prostředí a charakterových vlastností postav, které se v těchto smyšlených prostorech pohybují, jsem si mohla uvědomit, jak velkou roli prostředí má a jak důležitou roli hraje v těchto prózách. Myslím, že je potřeba porozumět podstatě Vieweghova díla, a až na základě tohoto porozumění je možné začít pohlížet na dílo z jiného úhlu pohledu, jak jsem tomu učinila já. Na základě tohoto porozumění je možné začít vnímat funkci prostředí a postav v jednotlivých románech. Za velmi přínosné považuji to, že jsem získala úplně nový pohled na prózu a na Vieweghova díla. Během psaní jsem se stále blíže seznamovala s uvedenými prózami, a čím více času jsem nad touto prací trávila, tím hlouběji jsem k funkci prostředí a charakterových vlastností postav pronikala a začínala jsem jim více rozumět. Tato práce může být podnětem pro další zkoumání.

7 Seznam použitých zdrojů a literatury

Literatura

BACHELARD, Gaston. *Poetika prostoru: kapitoly z literární tematologie*. 1. vyd. Překlad Josef Hrdlička. Praha: Malvern, 2009, 245 s. ISBN 978-808-6702-612.

BACHTIN, Michail Michajlovič. *Román jako dialog*. 1. vyd. Daniela Hodrová. Praha: Odeon, 1980, 479 s.

HODROVÁ, Daniela. *Hledání románu: kapitoly z historie a typologie žánru*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1989, 275 s.

HODROVÁ, Daniela. *Poetika míst: kapitoly z literární tematologie*. 1. vyd. Praha: H, 1997, 249 s. ISBN 80-860-2204-8.

HODROVÁ, Daniela. *Citlivé město: (eseje z mytopoetiky)*. 1. vyd. Překlad Josef Hrdlička. Praha: Akropolis, 2006, 414 s. ISBN 80-869-0331-1.

VIEWEGH, Michal. *Báječná léta pod psa*. 5. vyd. Brno: Petrov, 1997, 244 s. ISBN 80-852-4789-5.

VIEWEGH, Michal. *Účastníci zájezdu*. 3. vyd. Brno: Petrov, 2003, 350 s. ISBN 80-722-7176-8.

VIEWEGH, Michal. *Výchova dívek v Čechách*. 4. vyd. Brno: Petrov, 2001. 221 s. ISBN 80-7227-095-8.

Odborné studie

Internetové zdroje

<http://www.slovníkceskeliteratury.cz/imagePage.jsp?docid=1242&id=803>

<http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=895&hl=michal+viewegh>

8 Resumé

This thesis deals with functions of environment and characters in selected Viewegh's proses. As a target was to approximate, which function has an environment in these proses and to present varieties of different characters, which are there mentioned. Because of the large content of spaces and characters I focused only for the most important. I consider as a benefit, that I got a brand new view on a Viewegh's proses. This thesis could be an initiative for further research.

9 Přílohy

Příloha č. 1

Michal Viewegh

<http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=895&hl=michal+viewegh>

Příloha č. 2

Daniela Hodrová

<http://www.slovníkceskeliteratury.cz/imagePage.jsp?docid=1242&id=803>